

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ

Δίδομεν σήμερον εις την δημοσιότητα μερικά έγγραφα από τα Αρχεία της Βενετίας αφορώντα την ιστορικήν Πάργαν κατά τα τέλη τον 18ου αιώνας.

Η πρώτη σειρά περιγράφει τους αγώνας των Παργινών κατά των αγάδων του Μαργαριτίου Σουλεμάν Τζαπάρη και του υιού του Χασάν, οι οποίοι επί σειράν ετών παρηνώχλουν τους Παργινούς και τέλος τον Ιούνιον το 1791 επήλθεν η ειρήνη και υπεγράφη μία συνθήκη.

Εις την Πάργαν εστέλλετο κατ' έτος ένας Διευθυντής και Καπετάνιος, Κερκυραίος, εκλεγόμενος από τον εν Κέρκυρα προβλεπτήν. Τον Ιούνιον του 1791 είχε λήξει η ενιαυσία θητεία τον Διοικητού Μπενέτου Καλογερά και είχε υποδειχθή ως διάδοχος του ένας νεαρός ευπατρίδης Κερκυραίος ηλικίας μόλις 19 ετών. Μόλις το έμαθαν οι Παργινοί απηύθυναν μίαν έκκλησιν προς τον Γεν. Προβλεπτήν την οποίαν υπογράφουν 90 κάτοικοι και εζήτουν να μη φύγη ο τότε ευρισκόμενος εκεί Διοικητής διότι είχε πείραν λόγω της ηλικίας του— ήτο 70 ετών—και διότι εξηκολούθουν αι παρενοχλήσεις των Τζαπάρηδων.— Η έκκλησις εγένετο αποδεκτή και παρετάθη επί εν εξάμηνον η θητεία του Καλογερά, ενώ ταυτοχρόνως ο Γεν. Προυλεπτής εισηγήθη εις τον Δόγην να μη εκλέγονται ως Διοικηταί Πάργας οι μη συμπληρώσαντες το τριακοστόν έτος της ηλικίας των.

Η δευτέρα σειρά των εγγράφων που αναφέρονται εις προηγούμενα έτη διαλαμβάνει την υπόθεσιν του Πρωτοπαπά Πάργης, την εκλογήν του οποίου είχαν επιτύχει οι Παργινοί με την συνθήκην της ενιαυσίας των υποταγής, το 1401. Αλλά διά πολλούς και διαφόρους λόγους κατεστρατηγείτο το προνόμιον τούτο και συχνά παρενέβαινεν ο Επίσκοπος Παραμυθίας όστις εθεώρει την Πάργαν ως ευρισκομένην υπό την δικαιοδοσίαν του. Γύρω εις το θέμα δημοσιεύονται όχι ολίγα έγγραφα από τα οποία μανθάνομεν τα ονόματα διαφόρων Επισκόπων Παραμυθίας και εις προηγούμενα έτη.— Ως προς τας Ενετικές Αρχάς, αύται προσεπάθουν να περιορίσουν την ανάμειξιν του Επισκόπου εις τα αφορώντα την Πάργαν αλλά προσέκρουον εις την επιθυμίαν των κατοίκων οι οποίοι ήθελον να τους επισκέπτεται κατά διαστήματα ο Επίσκοπος.

Ιδού τώρα τα έγγραφα

Αρχείον Γεν. κατά Θάλασσαν Προβλεπτού—Δέσμη 1048

Κέρκυρα 21 Ιουνίου 1791 (ν. η). ο Γεν. Προβλεπτής Φραντζέσκος Φαλιέρ γράψει εις τον Δόγην:

«... έδωκα εντολήν εις τον Προβλεπτήν και Καπετάνιον Κέρκυρας να παρατείνη επί έν εξάμηνον την θητείαν του τωρινού Διοικητού και Καπετάνιου Πάργας, ευγενούς Μπενέτου Καλογερά, όστις προϊστάται Επαξίως και επιτυχώς της διοικήσεως κατά τας παρούσας αντιξόους περιστάσεις. Την παράτασιν εζήτησαν οι Σύνδικοι, οι Πρόκριται και οι κάτοικοι της Πάργας διά του επισυναπτομένου υπομνήματος.

Εις το υπόμνημα προστίθεται και η περίπτωσις του νεοεκλεγέντος διαδόχου του Καλογερά, όστις, αποκτήσας εν πλειοδοτική δημοπρασία το οφφίκιον, εθεωρήθη ικανός να καταλάβη την θέσιν, μολονότι είναι πολύ νεαρός την ηλικίαν, μόλις 19 ετών και ονομάζεται Μάρκος—Τριαντάφυλλος Ροδόσταμος.

Έχων υπ' όψιν τας συνέπειας που θα ηδύναντο να επακολουθήσουν από την νεαράν του ηλικίαν, εις την άσκησιν μιας τόσοσ δυσκόλου διοικήσεως ως είναι η της Πάργας και λόγω της νοοτροπίας των κατοίκων και εξ αιτίας των ταραχών που συμβαίνουν εις τα σύνορα, υποβάλλω ευσεβάτως εις την Υμετ. Γαληνότητα την παράκλησιν όπως εκδώση διαταγήν απαγορεύουσαν την άσκησιν εξουσίας εις τον νεαρόν τούτον, του οποίου να ακυρωθή η εκλογή και επί πλέον, να καθορισθή όπως οι μέλλοντες να εκλεγούν ως Διοικηταί Πάργας πρέπει να έχουν ηλικίαν όχι μικροτέραν των 30 ετών.

Εις Προγενέστερα έγγραφα ανέφερα τα επεισόδια που συνέβησαν εις τα σύνορα της Πάργας από το απαίσιον Χασάν Αγά Τζαπάρην και τους οπαδούς του Μαργαριτιώτας. Τώρα έχω την τιμήν να υποβάλω εις την Υμετ. Γαληνότητα ότι κατέπαυσαν αι εχθροπραξίας χάρις εις την μικράν Γαλέραν που απέστειλα εκεί. Ως προς την έκδοσιν των παραστάσεων που έκαμεν εις την Υψηλήν Πύλην ο εξοχώτατος Βάυλος Φοσκαρίνι επί του ανιαρού τούτου

θέματος, έχω εμπιστοσύνη ότι θα καταφθάσουν εκείθεν διαταγαί ίνα αποκατασταθή η εις τα σύνορα διασαλευθείσα τάξις.

Αι πληροφορίες που έλαβα τώρα από τον Διοικητήν δεικνύουν ότι καταφαίνεται κάποια πρόθεσις συμφιλιωτική εκ μέρους του Τζαπάρη. Ας ελπίσωμεν ότι δεν θα αλλάξη γνώμη. Εις την φιλειρηνικήν ταύτην στάσιν φαίνεται ότι ήχθη πρώτον μεν από την γενναίαν αντίστασιν των κατοίκων οι οποίοι συνεπικουρούνται από την ολιγάριθμον φρουράν και δεύτερον από την εκεί σταθμεύουσαν Γαλέραν. Διάφοροι συσκέψεις έλαβον χώραν μεταξύ των Συνδίκων και Προκρίτων αφ' ενός και αφ' ετέρου των Οθωμανών του Μαργαριτίου. Πρώτος ενεφανίσθη με καλὰς διαθέσεις ο Αγάς Σουλεμάν Τζαπάρης πατήρ του Χασάν. Ούτος λαβών υπ' όψιν τα αιτήματα των Παργινών, απεφάσισε να κατεδάφιση τα σπίτια και τους πύργους που ανήγειρεν εις το αμφισβητούμενον νέο χωριό Αγία Κυριακή και συνεφωνήθη ίνα ο Τζαπάρης παραχώρηση τας εκεί ευρισκομένας γαίαις αλλά υπό τον όρον οι καλλιεργηταί να τω δίδουν 15 εκατοστά των προϊόντων. Αι προτάσεις αυταί συνεζητήθησαν από την συγκληθείσαν εν Πάργα συνέλευσιν και ενεκρίθησαν. Επειδή δε η Συνέλευσις εξέφρασε την επιθυμίαν όπως μεταβή εκεί ο πιστότατος Δραγουμάνος ίνα καταρτίση νομίμως την Σύμβασιν, τον αποστέλλω αμέσως με ειδικόν τρεχαντήρι και του έδωκα τας καταλλήλους οδηγίας. Τω υπέμνησα, μεταξύ άλλων, ότι τα αφορώντα την παραχώρησιν γαιών επί καταβολή των 15 εκατοστών των γεωργικών προϊόντων, δέον να περιληφθούν εις ειδικήν ιδιωτικήν σύμβασιν, διότι εις, τοιαύτα ζητήματα δεν αναμιγνύεται η Δημοσία Αρχή...»

ΤΟ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΩΝ ΠΑΡΓΙΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΓΕΝ. ΠΡΟΒΛΕΠΤΗΝ

Εκλαμπρότατε και Εξοχώτατε Κύριε Γενικέ κατά θάλασσαν Προβλεπτά. «Με την γλυκείαν ελπίδα ότι η Υμετέρα Εξοχότης θα ευαρεστηθή να λάβη υπ' όψιν την ταπεινοτάτην έκκλησιν του ημετέρου πιστοτάτου πληθυσμού, επαναλαμβάνομεν ημείς οι αφωσιωμένοι θεράποντες οι κάτω υπογεγραμμένοι, διά δευτέραν φοράν, το υποβληθέν ήδη υπόμνημα. Επειδή είναι γνωστόν ότι η Γαληνοτάτη Αρχή ανταμείβει με τιμητικάς διακρίσεις τα άτομα που είνε άξια τοιούτων τιμών τα οποία εργάζονται, σύμφωνα με τα καθήκοντά των, διά την δόξαν του Πριγκηπάτου και της Πατρίδος, τοιαύτα έχοντες προ οφθαλμών ημείς οι ταπεινότατοι Σύνδικοι, προύχοντες και κάτοικοι της Πάργας, πιστοί υπήκοοι της Γαληνοτάτης ταύτης ευκλεούς Δημοκρατίας και αφωσιωμένοι δούλοι της Υμετέρας Εξοχότητος, που είναι ο μέγιστος ευεργέτης ημών, ανώτατος προϊστάμενος και φιλόστοργος πατήρ, γουνεπετείς προ των ποδών Σας, ταπεινώς ικετεύομεν ίνα με την εγνωσμένην δικαιοσύνην σας και ευμένειαν, αποδεχθήτε εκείνο το οποίον διακαώς επιθυμεί ο λαός μας και το υποβάλλομεν ταπεινώς διά της παρούσης ταπεινότατης ημών εκκλήσεως.

Ο ευγενής κύριος Μπενέτος Καλογεράς εστάλη από την Υμετ. Εξοχότητα ως διοικητής μας από τον περασμένον Ιούνιον, εις μίαν εποχήν κρίσιμον δι' ημάς διότι ανεπτύσσοντο αι μυσαραί μηχανορραφίαι του Χασάν Τζαπάρη εις τα ύδατα ταύτα, επί βλάβη των Βασιλικών Βενετικών δικαίων. Ούτος εξηκολούθει να κατέχη παρανόμως μέρος των εδαφών παρά τα σύνορα, εις τα οποία εισέβαλε βιαίως καθ' όν χρόνον ημείς είμεθα, αδύνατοι, διότι ολίγος ήτο ο αριθμός των αποτελούντων τότε τον πληθυσμόν.—Μη αρκεσθέντες οι επιδρομείς Τζαπάρη εις την παράνομον κατάληψιν των τόσων εδαφών μας, εστράφησαν και προς την παρεμπόδισιν και εκμηδένισιν του εμπορίου μας. Από του 1784 έως σήμερον δεν βλέπομεν παρά ανεγειρομένας οικοδομάς των εις τα άκρα του απομείναντος ημών εδάφους, αι οποίαι μας αποκλείουν κάθε συναλλαγήν με την περιφέρειαν, από ξηράς. Και επειδή ημείς δεν είμεθα ικανοί να αντιστώμεν, ο εχθρός έγινε θρασύτερος και εσκέφθη να μας κλείση το εμπόριον και από θαλάσσης με τα πλοίαρια που διαθέτει. Αν κατορθώση να πραγματοποιήση τα τοιαύτα σχέδιά του, θα μας κάμη υποχειρίους του, εξ αιτίας του εμπορίου, της αλιείας και των προϊόντων του Φαναριού.

Ταύτα πάντα αντελήφθη η Υμετ. Εξοχότης και με μίαν χειρονομίαν ανταξίαν της προσωπικότητός Της, απέκοψε τας απότους ελπίδας του θρασέος συνορίτου, ο οποίος ιδών αυτόν αποκαλυφθέντα εις τας σχεδιασθείσας επιχειρήσεις, ήρχισε να διαπράττη συνεχώς εγκλήματα, προσβάλλων την χώραν μας, καταστρέφων αυτήν όπου ηδυνήθη να εισχώρηση αιφνιδιαστικώς, και επιβουλεύομενος την ζωήν μας. Αλλά απέτυχεν οικτρώς, χάριτι θεία και χάρις εις τα γνωστά ήδη μέτρα που έλαβεν η Υμετ. Εξοχότης.

Ο ζήλος και η επιμονή—του—ειρημένου Διοικητού ο οποίος αντιμετώπισεν επιτυχώς τας ενοχλητικές επιχειρήσεις των Τζαπάρη, αξίζουν να κάμνωμεν μίαν υπόμνησιν εις την Υμετ. Εξοχότητα.

Ο Διοικητής ούτος επαγρυπνεί ημέραν και νύκτα και φροντίζει ώστε να μη λείπη τίποτε διά την άμυναν. Μολονότι είναι εβδομηκοντούτης, εν τούτοις είναι ακούραστος εις τα κυβερνητικά του καθήκοντα. Δέχεται τους πάντας, εις οιανδήποτε ώραν. Θέλει να είναι πληροφορημένος διά το κάθε τί. Προνοεί διά τα πάντα με καθαράς τας χείρας διότι είναι αφελοκερδής και αμερόληπτος εις τας εκδικάσεις των υποθέσεων. Μεγάλαι αι αρεταί αύται δι' έναν Διοικητήν της Πάργας. Έκλεισε την Αγοράν διά τα εκ της γειτονικής Τουρκικής χώρας προϊόντα και είναι τούτο το μόνον μέσον όπως εξαναγκασθή ο εχθρός εις μίαν έντιμον ειρήνην. Δεν κυττάζει ποτέ το ίδιον συμφέρον. Έλαβε μέτρα και εις την παραλίαν εν όψει θρυλουμένης επιδημίας, να αποφευχθή πάσα μόλυνσις.

Πάσαι αι άνω αρεταί μας τον καθιστούν απαραίτητον και ίδια τώρα πού δεν έπαυσαν ολοτελώς αι κινήσεις των Τζαπάρη, των οποίων ο Διοικητής είναι εν πλήρει γνώσει.

Διά ταύτα ημείς οι ταπεινότατοι Πρόκριτοι και κάτοικαι υπογεγραμμένοι, έμπλεοι ευγνωμοσύνης διά τον ειρημένον Διοικητήν, ικετεύομεν την Υμετ. Εξοχότητα να εκδώση απόφασιν όπως παραμείνη ούτος ως Διοικητής μας τουλάχιστον επί άλλους εξ μήνας, μετά την συμπλήρωσιν του έτους, ως ακριβώς έκαμεν άλλοτε ο εκλαμπρότατος ιππότης Νάνι, Γενικός Προβλεπτής διά τον κ. Μπενέτον Πιέρι και έγινε και εις περασμένους καιρούς, κατόπιν παρακλήσεως του λαού τούτου.

Η εξάμηνος παράτασις της θητείας του, θα χρησιμεύση ως παράδειγμα και παρόρμησις διά την καλήν διοίκησιν εις τους μέλλοντας Διοικητάς.

Γιώργος	Βασιλάς	σύνδικος	υπογράφει Ιταλιστί
Νικόλας	Πετζάλης	»	υπογράφει Ελληνιστί
Δημήτρι	Δεσύλας	»	υπογράφει Ελληνιστί
Παναγιώτης	Ζούλας	»	υπογράφει Ιταλιστί
Γιαννάκης	Στανέλλος		υπογράφει Ελληνιστί
Αναστάσι	Βασιλά		υπογράφει Ελληνιστί
Μαρίνος	Στανέλλος		υπογράφει Ελληνιστί
Γιαννάκη	Ζούλα		υπογράφει Ελληνιστί
Πανταζή	Βασιλά		υπογράφει Ελληνιστί
Πέτρος	Πετσάλης		υπογράφει Ελληνιστί

(πάντες υπογράφουν Ελληνιστί)

Ιωάννης Δεσύλας και εξ ονόματος του πατρός του Αθανασίου που δεν γνωρίζει γραφήν Γιώργο Ζούλας, Σπύρος Δεσύλας, Γιώργος Δεσύλας, Θεόδωρος Μαυρογιάννης, Νικολό Βέργος, Γρηγόριος Βασιλας, Παναγιώτης Μαυρογιάννης, Παναγιώτης Δεσύλας, υπεγράφει και διά τον πατέρα του Μαρίνον που δεν γνωρίζει γραφήν Κωνσταντίς Δημουλίτσας, Σπύρος Δεσύλας, και διά τον πατέρα του Θεόδωρον αγνούντα γραφήν Νούστο Δεσύλας, Σπύρος Δημουλίτσας, Κωνσταντίς Δεσύλας, Ανδρέας Δημουλίτσας, Χρίστος Δεσύλας, Σταύρος Πετσάλης, Πανταζή Δεσύλας, Γιαννάκη Βασιλάς, Θεωωρίς Μανιάκης, Φίλιππος Ζούλας, Γιανούτσος Μαυρογιάννης, Αναστάσις Δεσύλας, Δημήτρις Δεσύλας, Κωνσταντίς Βασιλας, Αθανάσις Μανιάκης, Θεόδωρος Μαβρογιάννης, Νικολέτος Βασιλάς, Δημήτρι Δημουλίτσας, Διαμιανός Δεσύλας, Μίχος Πετσάλης, Δημήτρι Στανέλλος, Αναστάσιος Πετσάλης, Αθανάσιος Πετσάλης, Γιαννάκης Πετσάλης, Κωνσταντίς Ιδρωμένος, Χρίστος Δεσύλας, Βουράρης Πετσάλης, Γιάννης Δεσύλας, Λιμπεράλ Στανέλλος, Αναστάσις Λούμπος, Παναγιώτη Δεσύλας, Σπύρος Δεσύλας, Γεράσιμος Βασιλάς, Δημήτρι Δεσύλας υπεγράφει και δια τον πατέρα του Αθανάσιον αγνούντα γραφήν, Γιώργο Λούμπος, Χρίστος Δεσύλας, Μήτσος Μανιάκης, Δημάκης Βερβιτσιώτης, Ευθύμιος Μαυρογκίννης, Αντώνης Δημουλίτσας, Αναστάσις Δημουλίτσας, Βασίλι Βερβιτσιώτης, Κωνσταντίς Δεσύλας, Παύλος Στανέλλος, Δημάκη Δεσύλας, Αναστάσις Δεσύλας, Χρίστος Δημουλίτσας, Αθανάσιος Βασιλας, Νικόλας Βερβιτσιώτης, Φώτιος Μανιάκης, Χρίστος Βασιλάς, Κωνσταντίς Δεσύλας, Σπύρος Ζόρης, Αναστάσι Ιδρωμένος, Σπύρος Βέργος, Γιάννη Μανιάκης, Αποστόλη Τζουπάνος, Αναστάση Πετσάλης, Δημήτρι Μαυρογιάννης, Θεωωρίς Δεσύλας, Χρίστος

Τζουπάνος, Γιώργος Δεσύλας, Πέτρος Ζούλας, Θεόδωρος Τζουπάνος, Θεωρί Πετσάλης, Σπύρος Στανέλλος, Αναστάσις Βρανάς, Μπαλάνος Δημουλίτσας, Γιαννάκης Δημουλίτσας.»

«Αντεγράφη εκ του πρωτοτύπου, του επισυνημμένου εις την επιστολήν της 29ης Μαΐου (ν.η.) των Συνδίκων της Πάργας και τοποθετηθέντος εις το Φάκελλον υπομνημάτων του Εξοχωτάτου Στρατηγού Φαλιέρ.

Αντώνιος Αμπελικόπουλος, πρώτος Γραμματεύς

Η συνοδευτική επιστολή του ανωτέρω υπομνήματος φέρει Ημερομηνίαν 29ην Μαΐου 1791, απευθύνεται εις τον Εξοχώτατον Γενικόν Προβλεπτήν και φέρει τας υπογραφάς των Συνδίκων: Γεωργίου Βασιλά, Δημήτρι Δεσύλα, Νικόλα Πετσάλη και Παναγιώτη Ζουλά. Επισυνημμένον

Πάργα 5 Ιουνίου 1791. Ο Διοικητής Μπενέτο Καλογεράς γράφει εις τον Γεν. Προβλεπτήν: «Υπό την ένδοξον υπηρεσίαν της Υμετ. Εξοχότητος, ήρχισε τας εχθροπραξίας ο Τούρκος Χασάν Αγά Τζαπάρης του Μαργαριτίου διά τα γνωστά υμίν αδικαιολόγητα αίτια.—Εις το τέλος της υμετέρας υπηρεσίας, ελπίζω ότι θα θέση τέρμα εις τας εχθροπραξίας και θα επέλθη μία ειρηνοποίησις, χάρις εις τα μέτρα που έλαβεν η Υμετ. Εξοχότης με ζήλον και ενθουσιασμόν υπέρ του πιστού τούτου πληθυσμού. Δεν παρέλειψα και εγώ να καταβάλω κάθε δυνατήν προσπάθειαν, με τας ασθενείς μου δυνάμεις, ίνα ίδω το τέρμα των ταραχών εις τα σύνορα.

Πολλάί και διάφοροι υπήρξαν αι διαπραγματεύσεις που έγιναν προς τον σκοπόν τούτον, κατά τους τελευταίους μήνας. Αλλά αι προτάσεις του εχθρού ήσαν απαράδεκτοι και ούτως εναυάγησεν η υπόθεσις της ειρηνεύσεως. Αλλά τώρα φαίνεται καθαρά ότι ο εχθρός πιέζεται πάρα πολύ και τέλος, εξηναγκάσθη να θυσιάση την αγέρωχον αδιαλλαξίαν του και κινείται προς τον σκοπόν να συμφιλιωθή με τους Παργινούς.

Την παρελθούσαν εβδομάδα ενεφανίσθησαν εδώ δύο Τούρκοι από το Μαργαρίτι, αποσταλέντες από τον Σουλεϊμάν Αγάν Τζαπάρι, πατέρα του εχθρού Χασάν Αγά. Ο ένας εξ αυτών ονομάζεται Οστάζα Φούλι και ο άλλος Καζήμ Κακάτση. Ούτοι επλησίασαν τους Συνδίκους και δύο εξ αυτών, οι πλέον μυαλωμένοι ήτοι ο Ιωάννης Δεσύλας και ο Αθανάσιος Δεσύλας, ήρχισαν τας συνομιλίας με τους δύο Μαργαριτιώτας και αφού συνεζήτησαν επί μακρόν, απεφασίσθη ίνα οι Τούρκοι μεταβούν εις το Λουγαρό όπου εδρεύει ο Σουλεϊμάν Αγάς Τζαπάρι εις τον οποίον θα ανέφερον τα καθέκαστα των συνομιλιών και κατόπιν επιστρέφοντες θα ανακοινώσουν την απόφασίν του εις τους Παργινούς.

Αφού συνωμίλησαν με τον ΣουλεϊμάνΑγάν, έγγραψαν εις τους δύο προκρίτους Ιωάννην και Αθανάσιον Δεσύλαν ότι ο Σουλεϊμάν ήθελε να τους ίδη και τους προσεκάλει να πηγαίνουν εις το Λουγαρό ίνα συννενοηθούν με τον ίδιον, παρουσία και άλλων Αγάδων, προς επίτευξιν της ειρήνης.

Μόλις έφθασεν η επιστολή, συνήλθον οι Σύндικοι και άλλοι πρόκριτοι εις το Κάστρον, παρουσία και εμού, και κατόπιν ανταλλαγής γνωμών, απεφασίσθη να στείλουν εις τα Λουγαρόν τον κ. Πανταλέντα Βασιλάν και τον κ. Αθανάσιον Δεσύλαν, αλλά υπό τον όρον να στείλη προηγούμενος ο Σουλεϊμάν Αγάς δύο Τούρκους προύχοντας ίνα κρατηθούν ως όμηροι, τους οποίους απέστειλεν ο Σουλεϊμάν και ύστερα μετέβησαν οι Παργινοί εις το Λουγαρό, όπου και τους υπεδέχθη με πολλήν ευγένειαν ο Αγάς. Εκεί συνήλθον εις σύσκεψιν ίνα εξεύρουν τα μέσα προς εκκαθάρισιν της υποθέσεως. Δεν παρέλειψεν ο Σουλεϊμάν να θέση εις ενέργειαν διαφόρους αναβλητικούς προτάσεις, αλλά, εν τέλει, εξηναγκάσθη από τους Παργινούς να τους παραχωρήση παν ό,τι εζήτουν. Το αποτέλεσμα είναι ότι ο Σουλεμάν εδέχθη να κατεδάφιση εκ θεμελίων τα σπίτια και τους πύργους του νέου χωρίου Αγία Κυριακή. Η αξία τούτων θέλει εκτιμηθή και το αντίτιμον θα καταβληθή από την Κοινότητα της Πάργας. Ομοίως παραχωρεί εις τους Παργινούς πάντας τους αγρούς που ευρίσκονται εις το χωριό αυτό και είνε ιδιοκτησία του Σουλεϊμάν, υπό τον όρον να τω καταβάλλουν μίαν δεκάτην και ημίσειαν, επί πάντων των προϊόντων.—Κατόπιν τούτου απεχώρησαν οι αντιπρόσωποι της Πάργας και επέστρεψαν ενταύθα.

Πριν ή ανακοινωθή η επιτευχθείσα συμφωνία εις τον λαόν, συνήλθεν εδώ εις το Κάστρον το Συμβούλων της Κοινότητος παρουσία μου, όπου, ανεκοινώθη το αποτέλεσμα των συνομιλιών. Καίτοι παρετηρήθη κάποια ασυμφωνία μεταξύ των συνελθόντων, αυτή όμως

εξουδετερώθη κατόπιν των εξηγήσεων που έδωσαν οι Σύνδικοι ότι αι συμφωνία είνε πολύ συμφέρουσαι διότι εξασφαλίζουν την ησυχίαν και την τιμήν της Κοινότητος και ύστερα εκοινοποιήθησαν αι συμφωνία και εις τον λαόν, όστις έμεινε πολύ ευχαριστημένος. Επεφορτίσθην τώρα και από τους Συνδίκους και από τα μέλη του Συμβουλίου να παρακαλέσω την Υμετ. Εξοχότητα όπως αποστείλη ενταύθα τον πιστότατον Δραγουμάνον, όσον το δυνατόν συντομώτερον, ίνα δυνηθή ούτος να συννενοηθή με τους Αγάδες Τζαπάρι, πατέρα και υιόν και συντάξη το πρακτικόν της ειρηνεύσεως, το οποίον πρέπει να υπογραφή και να σφραγισθή από τους ενδιαφερομένους.

Εν αναμονή των υμετέρων αποφάσεων, με τον πλέον βαθύν σεβασμόν φιλώ την άκραν της Πορφύρας της Υμ. Εξοχότητος

Ταπεινότατος, ευπειθέστατος και λίαν αφωσιωμένος δούλος της

Μπενέτο Καλογεράς

Διοικητής και Καπετάνιος της Πάργας

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ", ΤΕΥΧΟΣ 119, 1962, (σελ.210-217)

Κ. Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ

ά. μ. της Ακαδημίας Αθηνών

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΓΑΣ

Γενικός Κατά Θάλασσαν Προβλεπτής—Δέσμη 1042

Κέρκυρα 17 Μαΐου 1783 (ν. η.) ο Γενικός Προβλεπτής Αλβίζε Φόσκαρι γράφει εις τον Δόγην: «Η Κοινότης τής Πάργας η οποία οικειοθελώς υπετάγη εις το Δημόσιον Όνομα το πρώτον έτος του 15ου αιώνος (1401) μεταξύ των προνομίων που εξήτησε τότε και επέτυχεν από την Υμ. Γαληνότητα υπήρχε και το περί Πρώτο-παπά ήτοι του προΐσταμένου των Ιερέων της Κοινότητος. Ο διορισμός τούτου γίνεται κατόπιν ψηφοφορίας καθ' εκάστην πενταετίαν υπό του Συμβουλίου εκείνου, ως ακριβώς τούτο γίνεται εν Κέρκυρα και εις άλλην τινά νήσον. Ο πρωτοπαπάς εφορεύει επί των ιερέων διά ζητήματα Εκκλησιαστικής φυσεως.

Η Κοινότης εκείνη, κατώρθωσε μέχρι σήμερα να προάσπιση γενναίως το στενόχωρον έδαφός της, πού περικλείεται από Οθωμανικάς κτήσεις και να διατηρήση ανέπαφον την πίστιν και αφοσίωσιν εις την Γαληνοτάτην Δημοκρατίαν. Είναι πτωχή η Κοινότης και στερείται των απαραίτητων μέσων όπως εξελιχθή και αυτή κατά το υπόδειγμα των άλλων κτήσεων. Έμεινε κατά συνέπειαν οπισθοδρομική και δεν μετεβλήθη καθόλου από την εποχήν της εθελουσίας υποταγής της.

Ως προς την Εκκλησιαστικήν Αρχήν, από την παλαιάν εποχήν και μέχρι του έτους 1732 δεν ευρίσκεται εις το Αρχεϊόν της Κοινότητος κανέν Δημόσιον έγγραφον αφορών τον Έλληνα Επίσκοπον της Παραμυθίας—που είναι εις Οθωμανικόν έδαφος— αναμικνυόμενον εις τα Εκκλησιαστικά πράγματα της Πάργας και των πέριξ.

Έλαβα ενόρκους καταθέσεις των γεροντωτέρων του τόπου και τους ηρώτησα να μου είπουν τι γνωρίζουν επί του ζητήματος τούτου. Ούτοι κατέθεσαν ότι μίαν φοράν κατ' έτος προσεκάλουν τον Επίσκοπον Παραμυθίας ίνα κάμη εν μνημόσυνον εις την Εκκλησίαν υπέρ των αποθανόντων και τω έδιδον, ως αμοιβήν διά τον κόπον του, δύο τζεκίγια. Η παραμονή συνεπώς του Επισκόπου ήτο στιγμιαία εις την Πάργαν, όμως φαίνεται ότι ούτος διώριζεν, άγνωστον από πότε, ένα τοποτηρητήν και η υπηρεσία αύτη ανετίθετο η εις τον κατά καιρούς πρωτοπαπάν της Πάργας ή εις άλλον ιερωμένον, οι οποίοι εισέπραττον τα δικαιώματα του Επισκόπου επί των τελουμένων γάμων και επί άλλων Εκκλησιαστικών πράξεων.

Δύο διαταγαί του ευγενούς Ζαχαρία Μπάλλι που υπήρξε προβλεπτής και Καπιτάνιος Κέρκυρας, η μία της 5ης Φεβρουάριου και η άλλη της 9ης Ιουνίου 1732, καταδεικνύουν ότι ο Πρωτοπαπάς της Πάργας απήτει από τους ιερείς του τόπου να μη ευλογούν γάμους ή να κάμνουν αφορισμούς χωρίς την άδειάν του.

Του έτους εκείνου όμως, επεσήμανα το πρώτον Δημόσιον έγγραφον αφορών τον Επίσκοπον Παραμυθίας, μέ δικαιοδοσίαν επί της Πάργας και ότι κατόπιν αναφοράς του Επισκόπου, εξεδόθη την 30 Ιουνίου 1732 διαταγή του Εξοχωτάτου Νικολό Ερίτσο Γενικού

τότε κατά θάλασσαν Προβλεπτού, απαγορεύουσα εις τον Πρωτοπαπάν του τόπου να αναμινγνύεται εις υποθέσεις της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Επισκόπου και να απέχη από κάθε τι πούυ θα ημπορούσε να θίξη τον αρχιερέα. Μετά παρέλευσιν οκτώ μηνών ο αυτός Εξοχώτατος - Προβλεπτής, κατόπιν νέας αναφοράς του Επισκόπου, όστις λαμβάνει τον τίτλον και της Πάργας, εξέδωκε και νέαν διαταγήν προς τον Πρωτοπαπάν να μη αναμινγνύεται καθόλου εις τα δικαιώματα και εις την εξουσίαν του ειρημένου Επισκόπου. Αι διαταγαί αύται επεκυρώθησαν ακολούθως και με νεωτέρας τοιαύτας του Εξοχωτάτου - Προβλεπτού Ιερωνύμου Κουερίνι από χρονολογίαν 27 Ιουνίου 1750 ως και του Εξοχωτάτου Προβλεπτού Αντωνίου Ρενιέρ της 27ης Ιουλίου 1773.

Αι τότε περιστάσεις καί τινες άλλαι περιπτώσεις, είχαν πειθαναγκάσει τους προαναφερθέντας τρεις Κυρίους Γενικούς Προβλεπτάς, να επιδείξουν την εμένειάν των έναντι του Επισκόπου Παραμυθίας, αναγνωρίσαντες εις αυτόν και τον τίτλον του Βουθρωτού και Πάργας, καίτοι ούτοι δεν ηγνόουν πόσον είνε ενοχλητικοί οι Επίσκοποι υπήκοοι Οθωμανοί που διορίζονται από την Κωνσταντινούπολή και οι οποίοι ενασκούν το λειτούργημά των εις την Επικράτειαν ως και τας ενοχλήσεις που προκαλούν με τας πράξεις των εις βάρος των υπηκόων, είτε είνε ούτοι ιερωμένοι, είτε λαϊκοί.

Οι Επίσκοποι ούτοι προβαίνουν εις ενεργείας χωρίς να λογαριάζουν τας ευθύνας, ούτε και διστάζουν να θέτουν εις αργίαν τους ιερείς, να τους καταδικάζουν εις πρόστιμα, να αναβάλλουν συνοικέσια και να εξαπολύουν αφορισμούς, χωρίς να ακολουθούν νομίμους μεθόδους, με τον μοναδικόν σκοπόν ίνα προσπορίζωνται χρήματα αδίκως και παραλόγως και όλαι αυταί αι ενέργειαι των δεν εξετάζονται ούτε ελέγχονται από την Δημοσίαν Αρχήν. Και εκείνος πού βλέπει εαυτόν καταπιεζόμενον, δεν έχει άλλο τι να κάμη ειμή να προστρέξη εις άλλην μεγαλυτέραν Εκκλησιαστικήν, εν τη Τουρκική χώρα, Αρχήν.

Θα ήτο επιθυμητόν, αναμφιβόλως, αν ο Μητροπολίτης Άρτης δεν επεσκέπτετο την Πρέβεζαν και Βόνιτσαν, ως και τα περίχωρα. Αι πόλεις αύται θα ηδύναντο ν αυπαχθούν εις την δικαιοδοσίαν του Έλληνος Αρχιεπισκόπου της Λευκάδος, οι δε κάτοικοι της Πάργας θα έπρεπε να υπάγωνται εις τον εντόπιον Πρωτοπαπάν, ως ακριβώς και οι κάτοικοι των Παζών και της Κερκύρας ακόμη, όπου εδρεύει ο Λατίνος Αρχιεπίσκοπος και δεν έρχεται ποτέ Έλλην Επίσκοπος.

Τολμώ να υποβάλω ταπεινώς εις την Υμετ. Γαληνότητα μερικάς σκέψεις μου επί του πρακτέου. Καλόν θα είναι, αν η Υμετ. Γαληνότης εγκρίνη, να μη επιτραπή πλέον εις τον Μητροπολίτην της Άρτης ούτε εις τον Επίσκοπον της Παραμυθίας να εισέρχεται εις τα εδάφη της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας προς επίσκεψιν των Χριστιανών, χωρίς προηγουμένην άδειαν του Δημοσίου. Η παραμονή του πρώτου εις τας δύο πόλεις του Κόλπου διαρκεί πλίγας μόνον ημέρας, εν ώ ο Επίσκοπος της Παραμυθίας από τινων ετών έχει μόνιμον διαμονήν εις την Πάργαν, οπόθεν δεν μετακινείται παρά επ' ολίγους μήνας προς επίσκεψιν των Χριστιανών της δικαιοδοσίας του εις την Οθωμανικήν επικράτειαν.—Η παραμονή τούτου μονίμως εις Πάργαν τω έδωκε την ευκαιρίαν, λαμβανομένης υπ' ύψιν της γοητείας που ασκεί η Επισκοπική μίτρα και η ποιμαντορική ράβδος εις τον αμαθή λαόν, να δημιουργήση πολλούς θαυμαστάς και να χρηματίζεται.—Ολίγα χρήματα διανεμομένα παρ' αυτού εις τους πτωχούς, αι επιπλήξεις που απευθύνει εις τους κληρικούς και τινα άλλα τεχνάσματά του, επιτηδείως εφαρμοζόμενα, συνετέλεσαν ώστε οι κάτοικοι να παραμελήσουν τον Πρωτοπαπάν, αξίωμα το οποίον οι έντιμοι πολίται θεωρούν ως διακοσμητικόν και δεν ανέχονται τα φερσίματα του Επισκόπου. Τοιουτοτρόπως εδημιουργήθη μία ατμόσφαιρα σκανδαλώδης δυναμένη να προκαλέση ανωμαλίας. Προς αποφυγήν τοιούτων δυσαρέστων ατοπημάτων, εξέδωκα διαταγήν όπως υποδειχθή εις τον Επίσκοπον η αποχώρησίς του εκ Πάργης όπου θά δυναται να έρχεται προς επίσκεψιν, αφού προηγουμένως λάβη την άδειαν της ανωτάτης Δημοσίας Αρχής. Πληροφορηθείς τούτο ο Επίσκοπος απετάθη εις τον εν Ιωαννίνους Μητροπολίτην του, ο οποίος έσχε την τόλμην να γράψη εις τους Συνδίκους της Πάργας μίαν επιστολήν αυστηράν, χαρακτηρίζων την Κοινότητα ως μη πειθαρχούσαν εις τον Επίσκοπον και καλεί τον Πρωτοπαπαν να μεταβή εις τα Ιωάννινα πρας απολογίαν.

Οι Συνδικοί πριν ή απαντήσουν εις την επιστολήν του Μητροπολίτου την υπέβαλον εις την Αρχήν ταύτην, ζητούντες οδηγίας. Μοι εφάνη αναγκαίον να γράψη εις τον Επίσκοπον επισημαίνων αύτω το άφρον διάβημά του και έκαμα και την δέουσαν απάντησιν εις τους Συνδίκους της Πάργας, επισυνάπτων και την προς τον Επίσκοπον επιστολήν ίνα την

επιδώση αμέσως. Η πρόθεσις του Επισκόπου Παραμυθίας είναι να σταθεροποιήσει την παραμονήν του εις Πάργαν όπου διώρισε και τοποτηρητήν, αξίωμα το οποίον υποβιβάζει τον Πρωτοπαπαν από τον οποίον αφαιρείται ούτω το δικαίωμα να εκδίδη αδείας γάμων και του παίρνει και την επί των ιερέων της Κοινότητος δικαιοδοσίαν.

Εις την Ζάκυνθον επεκράτησεν η συνήθεια όπως οι κατά καιρούς Πρωτοπαπάδες είνε και τοποτηρηταί των Επισκόπων και η συνήθεια αυτή, εμποδίζει κάθε αιτίαν διχονοιών. Καίτοι αντιλαμβάνομαι ότι παρόμοιον μέτρον θα ήτο επωφελές και διά την Πάργαν, εν τούτοις δεν κρίνω σκόπιμον να προβω εις την εφαρμογήν του και παρακαλώ την Υμετέραν Γαληνότητα να λάβη επί του προκειμένου απόφασιν».

Εις το έγγραφον του Γεν. Προβλεπτού επισυνάπτονται τα κάτωθι αντίγραφα :

1) αποσπάσματα από την Συνθήκην μεταξύ Πάργας και Βενετίας, διά της οποίας η Πάργα υπετάγη εθελουσίως εις την Ενετικήν Αριστοκρατίαν, την 21 Μαρτίου 1401.

Η Συνθήκη αυτή δεν ευρίσκεται καταχωρημένη εις τα Κατάστιχα της Γερουσίας αλλά ηυρίσκετο έν αντιγράφω εις το Αρχειον της Κοινότητος. Η Συνθήκη αυτή είχε σταλεί (1) με άλλα έγγραφα εις τον εν Λονδίνω ευρισκόμενον Ούγωνα Φόσκολον, και εδημοσιεύθη εις το σύγγραμμα «Διήγησις διά τας τύχας της Πάργας και διά την παραχώρησίν της» υπό του Φραγκίσκου Γκουαρδόνε, Ιταλιστί εν Παλέρμω το 1927 σελ. 145—148.

Τώρα εις το έγγραφον του Γεν. Προβλεπτού ανευρέθη αντίγραφον περιέχον το προοίμιον μόνον και το άρθρον το διαλαμβάνον περί του Πρωτοπαπά, τα οποία αντεγράφησαν από τον Καγκελλάριον της Κοινότητος Στέλιον Ζούλαν το 1783.

Το προοίμιον τούτο παραβαλλόμενον προς το άλλο το ευρισκόμενον εις το ρηθέν σύγγραμμα παρουσιάζει μερικάς διαφοράς. Ούτω, ενώ εις το του συγγράμματος αναφέρεται το όνομα ενός μόνον Παργινού πρέσβευς, αλλά και αυτό λανθασμένον ήτοι του Αντωνίου Σασκόπουλου—το μόλις αποκαλυφθέν αντίγραφον τον αναφέρει ως Αντώνιον Γιασκόπουλον— αναφέρεται και δεύτερος πρέσβυς ονόματι Βουγόι Φέστο.

Περαιτέρω το δεύτερον προοίμιον συμφωνεί με το προ οφθαλμών αντίγραφον και αναφέρουν αμφότερα τα ονόματα ετέρων τεσσάρων Παργινών Πρέσβευς ήτοι του Πρωτοπαπά Παπαγιάννη, του Ιωάννη Αντίοχο, του Δημήτρι Βερβιτσιώτη και του Ιωάννη Κούμανου.

1. Βλ. Κ.Δ. Μέρτζιου: *Ο Ούγων Φόσκολος και η Πάργα*, (περιοδ. *Παρνασσός Τεύχος Β' αριθ. 2*, σελ. 171).

Ιδού τώρα και το άρθρον της Συνθήκης του 1401 το αφορών τον Πρωτοπαπán. Και τα δύο αντίγραφα συμφωνούν εις την διατύπωσιν του αιτήματος :

«Ομοίως εξήτησαν να έχη ο Πρωτοπαπάς μαρμάρινον βήμα και ό,τι εναποτίθεται εκεί διά τους νεκρούς, τα δύο μέρη να είνε τρόφιμα και το ενεκρίναμεν.

«Μας εξήτησαν ωσαύτως ίνα ο Πρωτοπαπας Βασιλάς έχη την ιδίαν Εκκλησίαν που έχη εις χείρας του τώρα. Και έγινε δεκτόν».

Άλλα έγγραφα επισυνημμένα εις την επιστολήν του Γεν. Προβλεπτού προς τον Δόγην της 17 Μαΐου 1783, είνε τα κάτωθι :

2) Μία διαταγή του Προβλεπτού και Καπετάνου Κέρκυρας Ζαχαρία Μπάλμπη, της 5 Φεβρ. 1732 διαβιβασθείσα προς εκτέλεσιν εις τον Διοικητήν Πάργας Αντώνιον Γουέμην, εξεδόθη κατόπιν αναφοράς του Πρωτοπαπά Αναστασίου Βασιλά, εν η εξέθετεν ότι ο νεοεκλεγείς δεύτερος Πρωτοπαπας Κωνσταντίνος Πετσάλης ηρνείτο να δεχθή το αξίωμα. Διά της διαταγής του ο Γεν. Προβλεπτής επιτάσσει εις τον ιρέαν Πετσάλην να αποδεχθή την θέσιν. Εν εναντία περιπτώσει, να υποστή χρηματικήν ποινήν 500 Δουκάτων.

3) Ετέρα διαταγή υπό χρονολ. 9 Ιουνίου 1732 του αυτού Μπάλμπη εξεδόθη κατόπιν αναφοράς του ρηθέντος Πρωτοπαπά ότι οι ιερείς ηρνούντο να πειθαρχήσουν εις τας υποδείξεις του εις εκκλησιαστικά ζητήματα. Ο Μπάλμπι επιτάσσει εις τους ιερείς και ιερομονάχους Πάργας να μη τελούν γάμους χωρίς την άδειαν του Πρωτοπαπά συμφώνως με το επικρατήσαν έθιμον και να μη αφορίζη κανείς ιερωμένος λαϊκόν τινα χωρίς τούτο να είνε εν γνώσει του Πρωτοπαπά και τέλος οφείλουν οι ιερωμένοι εις ούς ανέθεσεν ο Πρωτοπαπας Εκκλησιαστικά Αξιώματα να περιβάλλωνται με τα συνήθη ενδύματα και με σκιάδιον, κατά τας καθιερωμένας εορτάς. Άλλως θα υπόκεινται εις χρηματικήν ποινήν εκ Δουκάτων 200 έκαστος, διά κάθε φοράν που θα παραβαίνουν την διαταγήν του Προβλεπτού.

4) Τρίτη διαταγή του Γενικού κατά θάλασσαν Προβλεπτού εξεδόθη εν Κερκύρα την 30 Ιουνίου 1732 κατόπιν αναφοράς του Επισκόπου Παραμυθίας, εις την δικαιοδοσίαν του οποίου υπήγετο η Πάργα. Διά της αναφοράς ταύτης ο Επίσκοπος παρεπονείτο διότι ο νεοεκλεγείς Πρωτοπαπάς αναμιγνύεται εις ζητήματα που είναι της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Επισκόπου και επειδή ο Γεν. Προβλεπτής διεπίστωσεν ότι τα παράπονα είνε βάσιμα, διατάσσει τον Πρωτοπαπάν να παύση αναμιγνυόμενος εις τας υποθέσεις που αφορούν τον Επίσκοπον και μόνον. Εν η δε περιπτώσει δεν σεβασθή την διαταγήν, δίδεται εντολή εις τον Διοικητήν Πάργας να τω επιβάλη χρηματικήν ποινήν εκ 500 ρεαλίων. Την ανωτέρω διαταγήν την επέδωσε την 2 Ιουλίου 1732 εις τον Διοικητήν Πάργας ο Ιερομόναχος κυρ Αγάπιος Σπυρίδων απεσταλμένος του Επισκόπου Παραμυθίας Παρθενίου Σπασανοπούλου.

5) Τετάρτη διαταγή του αυτού Γενικού Προβλεπτού Νικολό Ερίτσο εξεδόθη εν Κερκύρα την 6ην Φεβρουαρίου 1733 κατόπιν αναφοράς του Επισκόπου Παραμυθίας και Πάργας Παρθενίου με νέα παράπονα κατά του Πρωτοπαπά Πάργας. Αφού ήκουσε γράφει ο Γενικός Προβλεπτής όλα τα παράπονα, συνοδευόμενα και με εγγράφους μαρτυρίας, αποφασίζει :
α) Οφείλει ο Πρωτοπαπάς νά συμμορφωθή με την προγενεστέραν διαταγήν της 30 Ιουνίου 1732 και να παύση να αναμιγνύεται εις υποθέσεις που αφορούν μόνον τον Επίσκοπον. β')
β) Δεν πρέπει να έχη ο Πρωτοπαπάς άλλην ράβδον ενδεικτικήν του αξιώματος παρά μίαν απλήν, όχι ξυλόγλυπτον ούτε γαρνιρισμένην με χρυσόν ή αργυρον ή μαργαριτομάνναν. Άλλως τε ο Πρωτοπαπάς της Λευκάδος δεν φέρει ράβδον.

γ) Εις τας δημοσίας τελετάς όπου θα παρευρίσκεται ο Επίσκοπος, ο Πρωτοπαπάς θα προηγείται των άλλων ιερέων, άλλα εις τας άλλας λειτουργίας εις τους Ναούς, θα τηρήται το Ελληνορθόδοξον τυπικόν, συμφώνως με την απόφασιν του ποτέ Εξοχωτάτου Προβλεπτού των Νήσων Λορεδάν από 18 Μαρτίου 1718, η οποία εξεδόθη κατόπιν των προκυψασών εν Λευκάδι αντιγνωμιών μεταξύ του εκεί Πρωτοπαπά και των ιερέων.

δ) Κατά τας επισήμους ημέρας καθ' άς συνηθίζει ο κλήρος της Πάργας να μεταβαίνει εις το οίκημα του Διοικητού ίνα υποβάλη ευχάς υπέρ ευκλείας και δόξης της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας, υποχρεούται ο Πρωτοπαπάς να συγκέντρωση πάντας τους ιερωμένους και να πηγαίνουν όλοι μαζί εις την κατοικίαν του Επισκόπου ίνα παραλάβουν τούτον και εκείθεν να μεταβαίνουν εις το οίκημα του Διοικητού διά τας ευχάς.

ε) Να μη δύναται ο Πρωτοπαπάς να καταλαμβάνη εις την Μητρόπολιν τον Επίσκοπικον θρόνον, αλλά να συμμορφώνεται με εκείνο πού κάμνει ο Πρωτοπαπάς Λευκάδος.

Τέλος εφόσον επεκράτησεν η συνήθεια να δίδη το Ταμείον της Κοινότητος δύο τζεκίνια κατ' έτος εις τον Επίσκοπον εις ένδειξιν της προς αυτόν αφοσιώσεως, να δίδη και εις το μέλλον το φιλοδώρημα τούτο.

Ο Επίσκοπος πρέπει να απέχη από του να θέτη εις αργίαν τους ιερωμένους εάν δεν προηγείται ακριβής διαπίστωσις των παραλείψεων των, γιγνομένη εγγράφως.

Η παρούσα πρέπει να εφαρμοσθή απαρεγκλίτως προς αποφυγήν ανωμαλιών και ατοπημάτων επί ζητημάτων τόσοσν ουσιωδών ως είνε τα αφορώντα την Εκκλησίαν.

Κέρκυρα 6 Φεβρουαρίου 1732

Ο Γενικός κατά θάλασσαν Προβλεπτής Νικολό Ερίτσο

6) Άλλη διαταγή εκδοθείσα εν Κέρκυρα την 27 Ιουνίου 1756 υπό του Γενικού κατά θάλασσαν Προβλεπτού Τζερόλαμο Κουερίνι, κατόπιν αναφοράς υποβληθείσης παρά του σεβασμίου Επισκόπου Βουθρωτού και Πάργας Παϊσίου.

Ούτος παρεπονείτο ό'τι γίνονται πολλάι και διάφοροι παρατυπίαι εν Πάργα παρά του Πρωτοπαπά και άλλων ιερέων.

Ο Γενικός Προβλεπτής αναγνωρίσας ως βάσιμα τα παράπονα, έδωκε το δικαίωμα εις τον Επίσκοπον να ασκή εν τη πληρότητι τα δικαιώματα του επιβάλλων πειθαρχικάς ποινάς εις τους παρεκτρεπομένους.

Όσον αφορά όμως εις το ζήτημα των αφορισμών, καθώρισεν ότι δέν θα λαμβάνεται τοιούτο μέτρον, χωρίς προηγουμένην έγκρισιν της Ανωτάτης Διοικητικής Αρχής.

7) Νέα διαταγή του Γεν. κατά θάλασσαν Προβλεπτού Αντωνίου Ρενιέρ της 27 'Ιουλίου 1773, εκδοθείσα κατόπιν παραπόνων υποβληθέντων δι' αναφοράς του σεβασμίου Διονυσίου, Επισκόπου Παραμυθίας και Πάργας.

Ο Γεν. Προβλεπτής αναγνωρίσας δίκαια τα παράπονα του Επισκόπου τω δίδει το δικαίωμα να λαμβάνη τα μέτρα εκείνα που θα θεωρήση πρόσφτρα επί τη βάσει των Εκκλησιαστικών

κανόνων. Ως προς δε το ζήτημα των αφορισμών, επαναλαμβάνει ό,τι είπεν ο προηγούμενος Γεν. προβλεπτής Τζιρόλαμο Κουερίνι.

Διά την εκτέλεσιν της άνω διαταγής επεφόρτισε τον Διοικητήν Πάργας Ροδόσταμον.

8) Αντίγραφον επιστολής του Εξοχωτάτου Γεν. κατά θάλασσαν Προβλεπτού Αλβίζε Φόσκαρι προς τον Διοικητήν Πάργας, εκ Κέρκυρας τη 12 Μαρτίου 1783 (ν.η).

«Ίνα ενημερωθώ ακριβώς επί των επιθεωρήσεων που κάμνει ο Πρωτοπαπάς Πάργας και επί της εκκλησιαστικής αυτού δικαιοδοσίας που ανεγνωρίσθη εις τον ίδιον παρά της Δημοσίας Αρχής, καθ' όν χρόνον απουσιάζει ο Επίσκοπος Παραμυθιάς, απευθύνομαι εις τον αξιέπαινον ζήλον της Υμετέρας εντιμότητος και την προτρέπω ίνα επιμεληθή της υποθέσεως ταύτης με μεγάλην προσοχήν, και να εξακριβώση αν εις το Αρχεΐον της Διοικήσεως ή εις το της Κοινότητος υπάρχουν έγγραφα επί τού προκειμένου ζητήματος και, εν τοιαύτη περιπτώσει, η Υμετέρα επιμέλεια να μοι αποστείλη αυθεντικά αντίγραφα. Να φροντίση ωσαύτως να πληροφορηθή από τους προηγούμενους και τους τωρινούς Συνδίκους ή από άλλους γεροντωτερους του τόπου, αν έχουν γνώσιν τινα των άνω και να με ενημερώση αμέσως.

Εν τοιούτω εθεώρησα πρέπον να υποδείξω εις τον Επίσκοπον Παραμυθιάς να απομακρυνθή από την Πάργαν και να μην επανέλθη εκεί παρά διά την συνήθη επίσκεψή και αφού προηγουμένως ζητήση την άδειαν της Ανωτάτης ταύτης Αρχής.

Πρόθεσίς μου είναι να μη επιτρέψω να γίνη καινοτομία τις εις το ζήτημα της Εκκλησιαστικής πειθαρχίας ή δικαιοδοσίας του Πρωπαπαδικού αξιώματος, αλλά τα πράγματα να ακολουθούν τον ίδιον δρόμον που ηκολούθουν πριν ή καταλάβη την θέσιν του Πρωτοπαπά ο ρηθείς Δημοουλίτσας. Η υμετέρα δε εντιμότης θα επιβλέψη ώστε να μη γίνη καμμία καινοτομία, κατά παράβασιν της παρούσης διαταγής.

Ειδοποίησα, προς αποφυγήν κάθε παρεξηγήσεως, περί της προθέσεώς μου και τον ειρημένον Επίσκοπον. Η υμετ. εντιμότης θα καλέση ενώπιόν της τον Πρωτοπαπάν και θα τω ανακοίνωση την θέλησιν της Ανωτάτης Αρχής και θα τω επιτάξη ίνα εντός οκτώ ημερών παρουσιασθή ενταύθα υπό τους διαταγάς μου».

9) EX GRECO. Αντίγραφον επιστολής των Συνδίκων Πάργας Πέτρου Πετσούλη, Αθανασίου Στανέλλου και Αναστασίου Δεσύλα προς τον Εξοχώτατον Αλβίζε Φόσκαρι Γεν. Προβλεπτήν Πάργα 21 Μαρτίου 1785 (π.η).

«Δεν έχομεν τι άλλο να κάμωμεν ημεΐς οι ταπεινότατοι και πιστότατοι, εθελονταί υπήκοοι, Σύνδικοι τής Κοινότητος ταύτης παρά να υποβάλωμεν εις την Ανωτάτην Αρχήν της Υμετέρας Εξοχότητος αντίγραφον μιας επιστολής που ελάβομεν την 19ην τρέχοντος από τον Επίσκοπον των Ιωαννίνων και παρακαλούμεν την Υμετέραν Εξοχότητα να μας διατάξη τι πρέπει να απαντήσωμεν.» Ταπεινοί δούλοι της Υμ. Εξοχότητος, οι Σύνδικοι.

10) Αντίγραφον της επιστολής του Επισκόπου Ιωαννίνων (ex greco) (1)

«Ευλαβέστατοι ιερείς και ιερομόναχοι, εντιμότατοι πρόκριτοι και πάντες οι υπολειπόμενοι Χριστιανοί της πόλεως Πάργας, υιοί εν θεώ αγαπητοί και επιθυμητοί της ημών ταπεινότητος, χάρις είη υμίν και ειρήνη εξ ουρανού.

Είναι πολύς καιρός που ελάβομεν την κοινήν εκθεσιν υμών και είδομεν περιγράφομενον το σκάνδαλον που προέκυψε μεταξύ τού σεβασμίου Επισκόπου Βουθρωτρού και Γλυκέας Αντωνίου, αγαπητοτάτου αδελφού εν πνεύματι Αγίω και του Παπά Διονυσίου Δημοουλίτσα, το οποίον προυξένησεν ημίν μεγάλην λύπην διότι εις τοιούτον βαθμόν έφθασεν η αταξία και απορούμεν με τον Παπά Διονύσιον, διότι ούτε εις κανέν βιβλίον των νόμων εύρομεν γεγραμμένον, ούτε ποτέ ήκούσαμεν ότι διά της βίας και τυραννίας, ημπορούν να επιτύχουν Εκκλησιαστικά αξιώματα οι ιερωμένοι.—Και αν εις την Οθωμανικήν Επικράτειαν οι κληρικοί υπακούουν εις τας διαταγάς του Αρχηγού της Εκκλησίας, πόσον μάλλον πρέπει να είσθε πειθήνιοι εις τοιαύτας, σεις που ζήτε υπό την Γαληνοτάτην Δημοκρατίαν της Βενετίας;

Από αυτά εννοούμεν ότι βασιλεύουν, εις την πόλιν σας τα δύο κύρια μέγιστα κακά, η υπεροψία του Σατανά και το μίσος του Κάιν. Σκεφθήτε τα αυτά και εξυπνήσατε ίνα διορθώσητε τας ψυχάς διά της μετανοίας και εξομολογήεως, διότι έτσι θα αποκτήσητε μεν τα επίγεια αγαθά αλλά θα χάσητε τα επουράνια.

δού λοιπόν σας δίδομεν είδησιν ότι συμφώνως με το αίτημά σας εγράψαμεν εις τον άγιον ημών Δεσπότην διά την καθαίρεσιν του Παπά Διονυσίου Δημοουλίτσα και η αυτού

Παναγιώτης απήντησε να γράψωμεν και εις τους δύο ίνα έλθουν εις τα Ιωάννινα να ακούσωμεν τας δικαιολογίας των και ύστερα την απόφασιν θα λάβη η Μεγάλη του Ιησού Χριστού Εκκλησία. Ιδού γράφομεν εις αμφοτέρους και να επιδώσητε τας επιστολάς μας εις τούτους, υμείς δε θα μας γράψητε χωρίς μεροληψίας και εύνοιας, πως έγινε η ψηφοφορία και η απόφασις προς εκλογήν ως Πρωτοπαπά του ρηθέντος Διονυσίου και αν εις τούτο συνήνεσε και ο Επίσκοπος ή εξελέγη με μόνην την θέλησιν της Κοινότητος και ποίοι εψήφισαν υπέρ αυτού. Πάντα ταύτα, από την αρχήν εις το τέλος και χωρίς προσθήκην τινα, να μας τα εκθέσητε με φόβον θεού και με βάρος της συνείδησεώς σας και να μας τα στείλητε με πρώτην ευκαιρίαν. Η δε επιστολή σας αυτή θα σταλή εις τον Πατριάρχην, εις τον Βάυλον και εις τον Γενικόν Προβλεπτήν ίνα μη σας επισυμβή καμμία ατιμία.— Ούτω λοιπόν να πράξητε και η χάρις του Κυρίου του θεού να είναι μετά πάντων ημών, μετά και της ημετέρας ευλογίας.
Μακάριος, έν Χριστώ πάντων υμών μεσολαβητής».

1. Εγράφη Ελληνιστί από τον Μητροπολίτην Ιωαννίνων, μετεφράσθη Ιταλιστί παρά της εν Κέρκυρα Διοικήσεως και τώρα μεταφράζεται Ελληνιστί.

11) Αντίγραφον επιστολής γραφείσης παρά της αυτού Εξοχότητος του Γενικού Προβλεπτού Αλβίζε Φόσκαρι προς τους Συνδίκους της Πάργας.

Κέρκυρα τη 14 Απριλίου 1783 (ν.η).

«Είναι πράγματι αξιέπαινος η Υμετέρα απόφασις όπως υποβάλητε εις την Ανωτάτην ταύτην Αρχήν με συνοδευτικόν γράμμα της 21 Μαρτίου παρελθόντος, αντίγραφον της επιστολής προς υμάς του Επισκόπου Ιωαννίνων.

Ούτος προήλθεν ίνα ζητήση από υμάς πληροφορίας τας οποίας δεν εδικαιούνται να ζητήση και επειδή διέπραξεν εν απόπημα υμείς θα ευαρεστηθήτε να απαντήσητε εις τον ίδιον, μεταφέροντες το έγκλειστον σχέδιον απαντήσεως, χωρίς να προσθέσητε ή να αφαιρέσητε λέξιν τινά, θα επισυνάψητε εις την απάντησιν και τας δύο επιστολάς που σας έστειλεν ίνα τας επιδώσητε εις τον Επίσκοπον και εις τον Παπά Διονύσιον Δημουλίτσαν και όλων των άνω εγγράφων θα κάμητε καταχώρησιν εις τα βιβλία της Κοινότητος.»

Ιδού το σχέδιον της απαντήσεως:

«Ενω βεβαιούμεν εις την Υμετέραν εκλαμπροτάτην Σεβασμιότητα την λήψιν της επιστολής αυτής, είμεθα υποχρεωμένοι να γνωρίσωμεν ύμιν ότι εξεπλάγημεν βλέποντες υμάς ενδιαφερομένους και ερευνώντας τα προβλήματα της ημετέρας Κοινότητος.

Δεν διαφεύγει την προσοχήν υμών ότι έχομεν την ευτυχίαν να είμεθα και να ζώμεν ως υπήκοοι της Γαληνοτάτης Ενετικής Επικρατείας από τεσσάρων ήδη αιώνων και ότι μας είχαν παραχωρήσει προνόμια και τιμάς ακόμη και διά τον κλήρον ίνα έχη ίδιον αξιωματούχον.— Ημείς έχομεν νόμους τους όποιους σεβόμεθα και τηρούμεν ολοψύχως, και αν τις των κατοίκων είτε ιερωμένος είναι ούτος είτε λαϊκός, ήθελε προσφύγει αλλαχού ίνα προβή εις διαμαρτυρίας και εις άλλα ανιαρά διαβήματα, ούτος θα υποστή την τιμωρίαν των Κυβερνητών μας.

Με την πλήρη σεβασμού απάντησίν μας ταύτην, έχομεν την τιμήν να είμεθα πειθήνιοι της Υμετ. Σεβασμιώτατος.»

Αντίγραφον 12

16 Ιανουαρίου 1697 Πάργα

«Ήθεν ο σεβάσμιος Επίσκοπος Βουθρωτού και Γλυκέως Παίσιος εις τούτο το Κάστρον που είναι υπό την δικαιοδοσίαν του και λαμβανομένου υπ'όψιν ότι ο τόπος μας εστερήθη επί μίαν συνεχή δωδεκαετίαν της επισκέψεως του πνευματικού Αρχηγού και προστάτου των συνειδήσεων διά την σωτηρίαν των ψυχών, συμμορφούμενοι προς τα άνω εκτεθέντα οι κύριοι Σύνδικοι και Υγειονομικοί προϊστάμενοι, τον υπεδέχθησαν με χαράν και ενθουσιασμόν και τώρα εξαιτούνται από τον έντιμον κύριον Διοικητήν και Καπιτάνιον ίνα, τιμών το αξίωμα που φέρει, και δεδομένου ότι θεία χάριτι και ευσπλαχνία έπαυσε κάθε κρούσμα ασθενείας και κυριαρχεί πανταχού η υγεία, επιτρέψη, σύμφωνα με την παλαιάν συνήθειαν, όπως γίνη η απολύμανσις, με τας καθιερωμένας υγιεινάς προφυλάξεις και με την συνεχή παράστασιν του συνήθους υγειονομικού υπαλλήλου Στάμου Σπουργίτα εις την κάτω μικράν αυλήν».

Η αΰτου Εξοχότης ο Διοικητής ενέκρινε το αίτημα των Συνδίκων και διέταξε να γίνη η απολύμανσις του Επισκόπου ως ακριβώς υποδεικνύεται εν τη αιτήσει.
Στέφανος Βούργαρης Διοικητής και Καπιτάνιος Πάργας
Η παρούσα εξήχθη από το Κατάστιχον του Εξοχωτάτου Διοικητού και Καπιτάνιου Στεφάνου Βούργαρη.
Θεοτόκης Δεσύλας φύλαξ διά το έτος 1782

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΕΣΤΙΑ" ΤΕΥΧΟΣ 135, 1962 (σελ. 485- 487)
ΕΤΟΣ ΙΒ' ΙΟΥΛΙΟΣ 1963 ΤΕΥΧΟΣ 135ο ν
Κ. Δ. ΜΕΡΤΖΙΟΥ ά.μ. της Ακαδημίας Αθηνών

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΓΗΣ

(ΜΕΡΟΣ Β'.)

Υπό τον ανωτέρω τίτλον, ελιχον δημοσιεύσει εις την « Ηπειρωτικήν^Εστίαν» τείχος 118ον, μερικά έγγραφα του Αρχείου Βενετίας εκ των οποίων το έν ενδιέφερε την εκλογήν του Διοικητού Πάργας, όστις, κατά τα ειωθότα, διωρίζετο από τον εν Κερκύρα Ενετόν Διοικητήν, εκλεγόμενος μεταξύ των Κερκυραίων υπηκόων της Ενετικής Αριστοκρατίας. Το εν λόγω έγγραφον αφεώρα παράπονα των κατοίκων της Πάργας διότι το 1791 είχεν εκλεγή διά το αξίωμα τούτο ένας νεαρός Κερκυραίος στερούμενος της απαιτουμένης πείρας και εζητείτο η παράτασις της θητείας του τότε Διοικητού Μπενέτου Καλογερά.
Τώρα νέα έρευνα εις το Κρατικόν Αρχείον της Βενετίας έφερεν εις φως και νέα έγγραφα από τα οποία πληροφορούμεθα ότι τα ίδια παράπονα είχαν διατυπώσει οι Παργινοί και 280 χρόνια προτήτερα ήτοι το 1511.

Είχεν αποστείλει τότε η Κοινότης της Πάργας δυο πρέσβεις εις Βενετίαν, των οποίων έχομεν τα ονόματα, ίνα υποβάλουν εις τήν Γερουσίαν διάφορα αιτήματα. Το πρώτον εκ τούτων έλεγεν ότι από τίνος καιρού στέλλονται ως Διοικηταί Πάργας άνθρωποι κατωτέρας τάξεως οι οποίοι ασχολούνται με εμπόρια και με καράβια και παραμελούν τας κοινοτικάς υποθέσεις. Εζήτουν, όθεν, οι πρέσβεις να στέλλωνται διοικηταί άξιοι και κατάλληλοι. Διά του δευτέρου αιτήματος εζήτουν να επιτρέπεται εις τους κατοίκους η ελεύθερα μετάβασις εις την νησίδα Αντίπαξοι όπου να δύνανται να καλλιεργούν αγρούς, καταβάλλοντες τα υπό των προνομίων καθορισθέντα δικαιώματα, διά δε του τρίτου αιτήματος εζήτουν να αποσταλή εις Πάργαν μιά μικρά στρατιωτική δύναμις ίνα φυλάττη την χώραν κατά των επιδρομών των γειτόνων.

Και τα τρία αυτά αιτήματα εγένοντο αποδεκτά ως προκύπτει από τα κάτωθι δημοσιευόμενα ψηφίσματα τήης Γερουσίας.

SENATO MAR—Κατάστιχον 17 φύλλον 139)140

10 Δεκεμβρίου 1511

[Μετάφραση]

«Ευρίσκονται εις την πόλιν ταύτην από πολλών ημερών δυο πρέσβεις της λίαν αφοσιωμένης Κοινότητος του Κάστρου της Πάργας, υπαγομένης εις την Διοίκησιν της Κέρκυρας, οι οποίοι μας παρουσίασαν μερικά αιτήματα. Ομοίως ευρίσκονται ενταύθα και τρεις ιερείς εκ Ζακύνθου ήτοι ο Παπαγιάννης ιερατικός προϊστάμενος της Εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, ο Πρωτοπαπάς Μοθωνιαος και ο καλόγερος Νικηφόρος μαζί με μερικούς μοναχούς της νησίδος Strivali (α). Όλοι ουτοι ζητούν να ικανοποιήσωμεν τα αιτήματά του μετά πάσης δυνατής ταχύτητος, τα οποία Ισχυρίζονται δη είνε ασήμαντα και αδυνατούν να παραμένουν περισσότερον καιρόν ενταύθα και να υφίστανται τόσα έξοδα.

Επειδή όμως τούτο το Συμβούλιον (1) είναι τώρα απησχολημένον με σπουδαιότερα (2) θέματα λσμβάνεται απόφασις όπως εξουσιοδοτηθή το ημέτερον Κολλέγιον (3) να ακούση τα αιτήματα των ενδιαφερομένων πρέσβεων και καλογέρων, ξεχωριστά και παν ό,τι θα αποφασίση το Κολλέγιον διά ψηφοφορίας θα έχη την αυτήν ισχύν οίαν θα είχεν η απόφασις του ημετέρου Συμβουλίου».

Εψηφισαν εις το Ναι 145. Εις το όχι 10 και εις απέσχεν.

Τη 12 Δεκεμβρίου 1511 συνήλθε το Κολλέγιον εις συνεδρίασιν και ιδού το Πρακτικόν που συνέταξεν:

«Ενεφανίσθησαν ενώπιον ημών ο Norgi Μανιάκη και Γιάννης Ζέρι απεσταλμένοι της ημετέρας λίαν αφοσιωμένης Κοινότητος της Πάργας, υπαγόμενης διοικητικώς εις την Κέρκυραν, οι οποίοι παρεπονέθησαν διότι από τίνος καιρού οι εκλεγόμενοι ως Καπετάνιοι εις τον τόπον εκείνον είνε κατωτέρας τάξεως άνθρωποι και τελείως άπειροι, οι οποίοι δεν κάμνουν άλλο τι παρά να ασχολούνται με εμπόρια και με καράβια και δεν ασχολούνται καθόλου με την διοίκησιν εκείνων των ημετέρων πιστοτάτων υπηκόων. Ζητούν τώρα ούτοι να στέλλωνται ως Διοικηταί ημέτεροι ευγενείς. Και επειδή είχε παρ' ημών δοθή το δικαίωμα εις την ημετέραν εν Κέρκυρα Διοίκησιν νάα εκλέγη από καιρού εις καιρόν ως Καπιτάνιους εις τον ειρημένον τόπον της Πάργας μεταξύ των πιστοτάτων ημετέρων πολιτών, τους πλέον καταλλήλους και ικανούς διά τοιούτο υπόργημα, αποφασίζεται παρά του παρόντος Συμβουλίου, λαβόντος προς τούτο εξουσιοδότησιν της Γερουσίας και επειδή εως τώρα σνηθίζετο να γίνηται η εκλογή μόνον από τον Βάυλον Κερκύρας, όμως εις το εφεξής η εκλογή αυτή θα γίνεται από τον Βάυλον, τον Καπετάνιον και τους Συμβούλους κατά πλειοψηφίαν από έτους εις έτος με τους συνήθεις όρους και τας καθιερωμένας διατυπώσεις. Ο ούτως εκλεγόμενος δεν πρέπει να αναμινγνύεται εις εμπορικές και ναυτικές υποθέσεις είτε δι' ίδιον λογαριασμόν, είτε διά λογαριασμόν άλλων, διαφορετικά θα παύεται αμέσως από το αξίωμα και θα επιβάλλεται χρηματική ποινή εις βάρος των εκλεξάντων τούτον. Οι πιστότατοι υπήκοοι της Πάργας πρέπει να κυβερνώνται τιμίως και δικαίως, ως είναι η πρόθεσις της ημετέρας αυθεντίας. Θεσπίζεται ομοίως από τούδε ότι καθ' εκάστην τριετίαν, ένας εκ των ανωτέρω Συμβούλων οφείλει να μεταβαίνη εις Πάργαν προς έλεγchon της Διοικήσεως και εν η περιπτώσει ήθελον διαπιστωθή παραβάσεις και παραλείψεις, θα επιβάλλονται παρά του Βάυλου και των Συμβούλων αι δέουσαι κυρώσεις. Επί πλέον οι ρηθέντες απεσταλμένοι της Πάργας παρεπονέθησαν διότι, ενώ είχαν το δικαίωμα συμφώνως με τα προνόμια, να μεταβαίνουν εις την νήσον Αντίπαξον προς καλλιέργειαν και σποράν αγρών, τώρα δεν τους επιτρέπεται πλέον η εκεί μετάβασις και ότι προσφάτως οι καλλιεργήσαντες αγρούς ηναγκάσθησαν να καταβάλουν ως φορολογίαν, μεγαλυτέραν της κεκανονισμένης. Τώρα ζητουν να αποκατασταθούν τα προνόμια των όπως μεταβαίνουν ελευθέρως εις την Αντίπαξον προς καλλιέργειαν και σποράν και να πληρώνουν τα κανονικά δικαιώματα και όχι περισσότερα του δέοντος.

Υμείς λαβόντες υπ' όψιν τα δίκαια παράπανά των αποφασίζομεν όπως τοις επιτρέπεται ελευθέρως, συμφώνως με τα προνόμια η μετάβασις εις την ρηθείσαν νήσον και η καταβολή των κεκανονισμένων δικαιωμάτων επί των παραγομένων προϊόντων. Ομοίως υπέβαλον θερμήν παράκλησιν όπως αποσταλή εις Πάργαν φρουρά από στρατιώτας ίνα τους υπερασπίζουν από τας ενοχλήσεις των γειτόνων, οι οποίοι τοις προξενούν ζημίας. Οι γείτονες ούτοι δεν υπακούουν ούτε εις τους Τούρκους ούτε εις την ημετέραν Αυθεντίαν και λαμβάνεται τώρα απόφασις όπως διαταχθούν οι ημέτεροι προβλεπταί της Ζακύνθου και Κεφαλληνίας να στέλλουν από καιρού εις καιρόν 25 στρατιώτας έφιππους οι οποίοι θα πληρώνωνται από την ημετέραν Αυθεντίαν και θα γίνεται η εναλλαγή κατά χρονικά διαστήματα, ως τελευταίως εγένετο παρομοία αποστολή από τον ευγενή Άγγελον Τριβιζάν που ήτο Γενικός κατά θάλασσαν Προβλεπτής».

Εψήφισαν 20 εις το Ναι καιούδεις «όχι». Δηλαδή εψήφισαν πάντες οι παρόντες Γερουσιασταί του Κολλεγίου και εγένοντο επιστολαί προς τας αναφερθείσας αρχάς των τριών Νήσων (Κέρκυρα—Ζάκυνθος—Κεφαλληνίας).

Την 13ην Δεκεμβρίου 1511

α) Αι Στροφάδες.

1) Εννοεί την Γερουσίαν.

2) Την εποχήν εκείνην η Βενετική Αριστοκρατία αντιμετώπιζε τον Σύνδεσμον του Καμπρέ ήτοι της συμμαχίας των Γάλλων, των Ισπανών και των Γερμανών, πρωτοβουλία του Πάπα Ιουλίου του Δευτέρου, αποσκοπούσης εις τον διαμελισμόν της Βενετικής Δημοκρατίας,

3) Η μικρά, ούτως ειπείν, Γερουσία.